

Terveyden edistämisen määräraha 2027, 13.5.2026

pidetyn hakuinfon kysymykset

Kysymykset on lihavoitu, vastaukset näkyvät tavallisena leipätekstinä.

Hakeminen

Miksi hakuaika on suhteellisen lyhyt ja kesää vasten?

Hakuaika on terveyden edistämisen määrärahoissa vakiintunut. Olemme pyrkineet julkistamaan painopisteitä jo hyvissä ajoin ennen varsinaisen hakuajan alkamista, jotta toimijat voisivat aloittaa hankesuunnittelun ajoissa. Painopisteiden julkistaminen ja siihen liittyvien tilaisuuksien ajankohta riippuu sosiaali- ja terveysministeriöstä (STM). STM lähettää THL:ään vuosittain käyttösuunnitelman valmisteluohjeen, jossa painopisteet vahvistetaan ja THL voi aloittaa haun valmistelun.

Voiko hakea rahoitusta/hanketta, jos on tarvetta jatkokehittää toimintaa tai toimintamallia?

Hankkeella tulee olla uusi näkökulma, mutta on sallittua saada uusi hankeidea jo rahoitetusta hankkeesta. Olemassa olevaa toimintaa on sallittua jatkokehittää/soveltaa uudella tavalla, jos tarve esitetään selkeästi. Kannattaa perustella selvästi, että kyseessä ei ole suora jatkohanke, vaan uusi kokonaisuus.

Jos puhutaan tällä määrärahalla rahoitetun hankkeen jatkosta, mietimme, onko alkuperäisessä hankkeessa jäänyt jotain kesken ja onko jatkoa kannattavaa antaa. Suoraa jatkoa ei voida rahoittaa.

Voiko hakea 1,5 vuoden määrärahaa? Voiko yhteistyökumppaneita lisätä hankerahoituksen aikana?

Voi hakea. Arvioinnissa katsotaan, onko hanke kannattava tavoitteiltaan ja realistinen toteuttaa tässä ajassa.

Yhteistyökumppaneita voi tulla mukaan myös hankkeen ollessa käynnissä. Tärkeintä, että alussa on kuitenkin mukana olennaisimmat kumppanit.

Onko hakulomakkeella läpiviennin kuvauksessa "laatikkoon" asetettu tietty maksimimerkkimäärä?

Liitteessä on suositus max. 350 merkkiä / laatikko, mikä sekin on jo aika paljon. Taulukko tulee helposti vaikealukuiseksi, joten kannattaa katsoa, että se pysyy selkeänä. Taulukkoon kirjataan vain avainasiat kustakin tavoitteesta, ei liikaa kuvailua tai yksityiskohtia.

Tapahtuuko allekirjoitus sähköisesti?

Haeavustuksia.fi-palvelussa allekirjoitetaan hankehakemus sähköisesti. Liitteiksi laitettavat dokumentit voi allekirjoittaa sähköisesti organisaation käyttämällä ohjelmilla, tai käsin.

Milloin hanke pitäisi aloittaa, jos rahoituspäätös tulee vuoden 2027 alussa?

Rahoitetuille hankkeille voi alkaa kerryttää kustannuksia 1.1.2027 lähtien. On kuitenkin huomioitava, että STM antaa määrärahan käyttösuunnitelman vahvistuspäätöksen yleensä tammikuun puolivälin tienoilla, jonka jälkeen THL voi valmistella valtionavustuspäätökset. Tavallisesti hankkeissa aloitetaan rekrytointi vasta tämän jälkeen (jos työntekijöitä ei ole jo valmiina). Varsinainen toiminta alkaa siis yleensä vasta maaliskuun tienoilla. Toki toiminnan saa aloittaa jo heti vuoden alusta omalla riskillä, kun on saanut tiedon, että hanke sisältyy THL:n käyttösuunnitelmaehdotukseen. STM:llä on kuitenkin oikeus tehdä muutoksia käyttösuunnitelmaan. Hankeajassa on hyvä huomioida, että hankeaika ei voi olla yli 31.10.2029, vaikka aloitus myöhentyisi.

Haun painopisteet

Onko painopisteistä olemassa erikseen laajempia, tarkempia painotuksia tai kriteerejä?

[Verkkosivuillamme](#) on laajimmat kuvaukset, mutta [Innokylästä](#) löytää lisäksi materiaalia eri teemojen webinaareista (nuorten katuväkivallan kokonaisuus ja iäkkäiden ja omaishoitajien hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuus) ja hakuinfon diasetissä on muutama dia valmistelun tueksi hyvinvointijohtamisen, ehkäisevän päihdetyön, huumevalistustyön sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen painopisteiden osalta.

Onko hankkeen vastattava johonkin painopisteeseen? Voiko hakea rahoitusta hankkeeseen, jossa on eri kohderyhmä kuin painopisteen kuvauksessa?

Hankkeen on vastattava johonkin painopisteeseen. Sellaisia hankeideoita ei valitettavasti voida rahoittaa, jotka eivät osu mihinkään painopisteen sisältöihin.

Yhteistyö

Onko hankkeessa oltava mukana kuntaorganisaatio osatoteuttajana vai voiko olla pelkästään yhteistyökumppani?

Kunta voi olla päähakija (hankehallinnoija), osatoteuttaja tai yhteistyökumppani. Olennaista on kuvata hakemuksella, miten hanketoiminta edistää kunnissa toteutettavaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa ja/tai toimintaa, jota kunnat, hyvinvointialueet ja järjestöt toteuttavat yhdessä. Hankkeeseen osallistuva kunta/kaupunki tulee mainita nimeltä ja kuvata sen roolia hakemuksella.

Voiko kuntatoimija olla esim. peruskoulu?

Tässä on hyvä pohtia, onko yksittäinen koulu riittävä yhteistyökumppani jatkoa ajatellen, vai olisiko hanketoiminnalla paremmat mahdollisuudet juurtua ja levitäkin, jos myös kuntaorganisaation jokin toimiala (esim. sivistystoimi) on sitoutunut kehittämistoimintaan. Tämä riippuu hankeideasta ja toiminnasta. Kunnan toimialan mukana olo, yksittäisen peruskoulun lisäksi, tekee hankkeesta potentiaalisesti vaikuttavamman.

Onko niin, että hyvinvointialue ei voi hakea hankerahaa ilman ainakin yhden kunnan sitoumusta? Onko kuntatoimija tärkeämpi yhteistoimija kuin hyvinvointialue?

Kunnan tulee olla jollakin tasolla hankkeessa mukana, jotta yleinen painotus täyttyy. Painotus: Määrärahalla tuetaan kunnissa toteutettavaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa sekä toimintaa, jota kunnat, hyvinvointialueet ja järjestöt toteuttavat yhdessä.

Hyvinvointialueen mukana olo riippuu painopisteestä ja hankeideasta/kohteena olevasta toiminnasta, miten olennaista sille on hyvinvointialueen mukana oleminen. Osassa painopisteissä hyvinvointialue on hyvinkin olennainen toimija (esim. omaishoito).

Täyttyykö velvoite hyvinvointialueen ja järjestön yhteistyöstä, jos hankkeen toteuttajana on järjestö, ja hyvinvointialue on sitoutunut vahvaksi yhteistyökumppaniksi ja hanke on suunniteltu hyödyttämään heidän toimintaansa, vaikei hyvinvointialue lähtisi hankkeen osatoteuttajaksi?

Määrärahalla tuetaan kunnissa toteutettavaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa **sekä** toimintaa, jota kunnat, hyvinvointialueet ja järjestöt toteuttavat yhdessä. Sellaisessa hanketoiminnassa, jossa hyvinvointialue on olennainen kumppani, voi hyvinvointialue olla mukana osatoteuttajana tai yhteistyökumppanina (ellei ole itse päähakija), tärkeintä on toimintaan sitoutuminen.

Voiko kunnallinen liikelaitos (yritys) toimia päähakijana?

Kunnallinen liikelaitos voi toimia päähakijana, mutta koska kyseessä on yritys, tulee vastata kysymykseen siitä, miten toiminta ei ole kaupallista. Määrärahalla ei rahoiteta kaupallista toimintaa tai sellaisen valmistelua.

Jos hankkeen toteuttajana on yhdistys, ketkä käyvät pakollisiksi osatoteuttajiksi/yhteistyökumppaneiksi / millä tasolla sitoutuminen kuntaorganisaatioissa pitää toteutua?

Kaikilla hankkeilla tulee olla kuntakumppani (osatoteuttaja tai yhteistyökumppani), johon yleinen painotus ohjaa, jos kunta ei ole päähakijana. Muut yhteistyökumppanit ja verkostot riippuvat hanketoiminnasta, mitkä ovat sille olennaisia.

Kunnan tulisi olla mukana hankkeessa aidosti eli ajatuksena se, että hanke kehittää jollain tavalla kunnan toteuttamaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa ja että hanketoiminta myös potentiaalisesti juurtuisi kunnan toimintaan hankkeen päättyessä. Johdon sitoutuessa on toiminnalla aina paremmat edellytykset juurtumiseen verrattuna yksittäisten työntekijöiden osallistumiseen.

Jos mukana on useampia kuntia kumppaneina, voiko olla, että osa kunnista on aktiivisen toiminnan kohteena ja joku voi olla esim. verkostoitujan roolissa? Eli tarvitseeko kaikkiin kuntiin kohdistua toimintaa yhtä paljon, vai voiko joku olla pienemässä roolissa?

Näin voi toimia, eli kumppaneiden roolien suuruus voi vaihdella.

Miten on kuntayhteistyön (vs. hyvinvointialue) tilanne omaishoidon painopisteessä, kun hyvinvointialueet vastaavat kuitenkin omaishoidon asioista?

Vaikka omaishoito ei ole kunnan perustehtäviä, ovat sekä omaishoidettava että omaishoitaja kunnan (ei hyvinvointialueen) asukkaita. Siten kunnan järjestämät palvelut ovat oleellisia myös omaishoitajille ja hoidettaville. Kunta tarjoaa esimerkiksi sivistystoimen ja liikuntatoimen palveluja, joista voi vetää yhteyttä myös omaishoidon painopisteisiin.

Kunnan roolin tulisi olla aktiivinen ja osallistuva. Riittämätöntä on, että kunnasta käydään ainoastaan kertomassa kunnan järjestämistä palveluista tai hanke ohjaa kunnan palveluihin.

Toisaalta, vaikka hyvinvointialueen mukanaoloa ei määritelty pakolliseksi, on omaishoidon osalta haastava koota hyvää ja vaikuttavaa hankesuunnitelmaa ilman hyvinvointialueen osallistumista.

Rahoitus

Paljonko yksittäisen hankkeen budjetti voi olla?

Tälle ei ole rajaa. Kannattaa tutustua STM:n sivuilla oleviin käyttösuunnitelmiin tai hankkeisiin Tutkiavustuksia.fi-palvelun kautta. Sieltä on nähtävissä, minkälaisia summia on hankkeille myönnetty. Haettava avustus riippuu täysin hankkeen toiminnan laajuudesta ja tarpeista.

Myönnetäänkö lähtökohtaisesti aina tasan se summa, jota on haettu, vai saatatteko myöntää myös haettua pienemmän summan?

Voi käydä myös niin, että hankkeelle myönnetään haettua pienempi summa. Aina määrärahakehys ei osu täysin kohdilleen ja joudutaan sopeuttamaan myönnettäviä avustuksia. THL:ssä saatetaan myös katsoa, että jokin hankesuunnitelman osuus pudotetaan ja tämän myötä ehdotetaan haettua pienempää avustusta.

Voiko toisesta organisaatiosta saatavaa työpanosta käyttää omarahoitusosuutena, jos sille määritellään arvo? Miten tämän toteutuminen todennetaan kirjanpidossa?

Jos tämä organisaatio toimii hankkeessa osatoteuttajana, voidaan heidän panoksensa hyväksyä omavastuuosuuteen. Omavastuuosuus näkyy hankkeen kirjanpidossa (oma kustannuspaikka). Tavanomaisesti omavastuuosuutena käytetään työaikaa ja palkkakustannuksia, jotka työajanseurannalla todennetaan (ja palkkakulut näkyvät myös kirjanpidossa).

Saako yritys tuoda kaupallista näkökulmaa, jos se toimii hankkeen sponsorina (osana omarahoitusta)?

Määrärahalla ei voida toteuttaa kaupallista toimintaa tai sellaisen valmistelua. Hakemuksella tulisi kuvata, miten tämä yrityksen osallistuminen hankkeeseen ei ole kaupallista, jos niiden osuus (omavastuuosuus) otetaan osaksi hankkeen kokonaiskustannuksia. Omavastuun kerryttäminen hankkeelle tekee toimijasta hankkeen osatoteuttajan.

Hankerahoituksen käyttö

Mikäli hankkeen käynnistäminen edellyttäisi investointeja (kalusto/välineet), ovatko investoinnit hankerahoituksesta mahdollisia?

Lähtökohtaisesti investointiavustuksen hakeminen ei ole kiellettyä, mutta terveyden edistämisen määrärahassa painopiste on keskeisesti toiminnan kehittämisessä. Määräraha ei vahvasti tue rahoituksen kohdentamista esimerkiksi infran rakentamiseen. Sen sijaan toiminnan ja toimintamallin kehittämiseen voidaan rahoitusta kohdentaa. Tarvittavat laitehankinnat voidaan avustuksella kattaa. Lisäksi avustusehdoissa (vakioehdoissa) on todettu, että tilojen varustamis-, korjaus- ja perusparannuskustannuksia ei hyväksytä. Avustusehdot ovat luettavissa hakuilmoituksen yhteydessä.

Voiko hankerahoitusta käyttää yleiskuluihin (esim. toimitilakulut, kirjanpito yms.)?

Kyllä voi, yleiskustannusten tulee liittyä hankkeen toteuttamiseen ja ne voivat olla enintään 15 prosenttia kokonaiskustannuksista.

Voiko hankerahoitusta käyttää julkaisumaksuihin ja mahdollisiin konferenssikuluihin?

Nämäkin kulut ovat hyväksyttäviä, jos ne liittyvät olennaisesti hanketoimintaan ja edistävät tavoitteen toteutumista. Ulkomaanmatkoja ei lähtökohtaisesti hyväksytä.

Voiko hankkeeseen palkata opiskelijoita harjoittelijoiksi?

THL ei aseta vaatimuksia hankkeessa työskentelevien henkilöiden koulutustaustalle. Opiskelijoita voi hyödyntää hanketyössä, jos hankkeessa on perusteltua, että opiskelijan osaaminen on riittävää hankkeen toiminnan toteuttamisen näkökulmasta.

Voiko ammattikorkeakoulun opiskelijoita integroida toteuttamaan jotakin kohderyhmälle?

Tämä on ok.